

Årsredovisning 2016

min
bank!

Tidaholms
Sparbank

Innehållsförteckning

VD:s kommentar	2
Redovisning för verksamhetsåret 2016	3
Fem år i sammandrag	5
Resultat- och balansräkning	6
Resultaträkning	7
Rapport över totalresultat	7
Balansräkning	8
Rapport över förändringar i eget kapital	9
Kassaflödesanalys	9
Uppgifter om sparbanken (not 1)	10
Redovisningsprinciper (not 2)	10
Riskhantering (not 3)	18
Noter till resultaträkningen (not 4-13)	24
Noter till balansräkningen (not 14-26)	28
Noter till poster inom linjen (not 27-28)	31
Finansiella tillgångar och skulder (not 29)	31
Kassaflödesanalys (not 30)	32
Kapitaltäckning (not 31)	33
Ekonomiska arrangemang som inte ingår i balansräkningen (not 32)	34
Styrelsens försäkran och Årsredovisningens påtecknande	35
Revisionsberättelse	36
Företagsstyrning	38
Huvudmän och styrelse	39

Tidaholms Sparbank

Årsredovisning
2016

Sparbanksstämma
med huvudmännen äger rum onsdagen den 19 april
2017 kl. 18.30 i Sparbankens samlingsal.

VD:s kommentar

2016 kommer vi att minnas för två saker som på förhand ansågs näst intill omöjliga. Engelsmännen röstade för ett utträde ur EU och i USA röstades Donald Trump fram som ny president. Dessa två händelser är bra exempel på hur svårt det är att förutse vad som skall hända i framtiden. Det är också händelser som manar till att ha beredskap även för det som kan kännas mindre sannolikt.

Vi har snart levt med en negativ styrränta i två år. 18 februari 2015 blev detta som tidigare ansetts som omöjligt plötsligt möjligt och när 2015 avslutades låg styrräntan på -0,35%. Under 2016 har Riksbanken ansett sig tvungna att ytterligare sänka räntan och vid utgången av 2016 låg reporäntan på -0,50%. Riksbankens expansiva penningpolitik, med räntesänkning och förlängning av obligationsköpen, bidrog till en starkare svensk konjunktur. Någon normalisering av ränteläget är dock inte inom synhåll 2017. Riksbankens prognos är att börja höja reporäntan i början av 2018 och att vi ett år senare kan lämna perioden med minusränta bakom oss. De prognoser som Riksbanken publicerat de senaste åren har haft en allt för positiv syn på hur snart räntan skall normaliseras. Det finns dock denna gång positiva tendenser men även ett antal oro moln. Framtiden får utvisa.

Tidaholms Sparbank har under 2016 passerat ytterligare en milstolpe då bankens affärsvolym passerade 11 miljarder. Det är en ökning på c:a 1 miljard under året och den årliga ökningstakten har under de senaste 5 åren legat strax under 10%.

Resultatet för 2016 uppgår till 42.472 tkr vilket är det bästa resultatet i bankens historia. Att leverera ett sådant resultat skall ses i ljuset av rådande ränteläge. Bl.a har banken betydande volymer på vilka avkastningen är negativ.

Bankens styrelse kommer, i linje med tidigare år, föreslå stämman att överföra vinsten till bankens reservfond. Med detta har vi ett eget kapital på 490 829 tkr och har en kärnprimär/total-kapitalrelation på 19,01%. Stabilitet är ett centralt begrepp inom finanssektorn och kraven från myndigheterna ständigt ökande. Detta ställer stora krav i en situation där man som vi haft en hög tillväxt. I ljuset av detta är vår kärnprimär/total-kapitalrelation för närvarande tillfredställande men behöver även fortsättningsvis stärkas för att ha beredskap för det framtiden bär med sig.

Jan Blennow
VD

Redovisning för verksamhetsåret 2016

Styrelsen för Tidaholms Sparbank, organisationsnummer 567200-4883, får härmed avge årsredovisning för sparbankens verksamhet 2016, bankens 114:e verksamhetsår.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamhetens art och inriktning

Tidaholms Sparbanks verksamhetsområde omfattar Tidaholms Kommun, Mullsjö Kommun, Brandstorps församling av Habo Kommun samt Fågelås församling av Hjo Kommun.

Sparbankens rörelse skall avse främst nämnda verksamhetsområde.

Vi erbjuder ett komplett utbud av finansiella tjänster och juridisk rådgivning till privatpersoner, företag, lantbruk och organisationer.

Kontoret i Brandstorp

Kontoret i Brandstorp stängdes 26 april 2016.

Miljöarbete

Tidaholms Sparbanks miljöarbete är en del i skapandet av ett uthålligt samhälle där affärsnytta och miljönytta går hand i hand. Arbetet styrs genom vårt miljöledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001. Systemet bygger bland annat på vår miljöpolicy och våra miljömål. Varje år granskas arbetet med Miljöledningssystemet av interna och externa revisorer.

Sparbankens ställning

Tidaholms Sparbanks balansomslutning vid utgången av 2016 uppgick till 3.822.657 tkr, att jämföra med 3.485.882 tkr för 2015.

Inlåning

Inlåningen från allmänheten var vid årets slut 3.313.314 tkr jämfört med 3.030.000 tkr för 2015.

Utänför den egna balansräkningen har sparbanken förmedlat placeringar till Robur och Robur Försäkring vars värde per 2016-12-31 sammanlagt uppgick till 2.261.955 tkr jämfört med 2.053.631 tkr för 2015.

Utlåning

Utlåningen till allmänheten uppgick vid utgången av år 2016 till 2.571.404 tkr jämfört med 2.298.076 tkr för 2015.

Vidare har vi förmedlat lån till Swedbank Hypotek som vid utgången av år 2016 uppgick till 2.134.411 tkr jämfört med 2.051.329 tkr för 2015.

Kapitaltäckning

Kapitalbasen uppgår till 397.806 tkr vid årets slut. Sparbankens totala kapitalrelation uppgår vid årsskiftet till 19,01% (18,42%).

Resultat

Rörelseresultatet för 2016 uppgår till 42.472 tkr. Motsvarande resultat för 2015 uppgick till 37.288 tkr.

Likviditet

Sparbankens likviditet var på bokslutsdagen god. 466.671 tkr fanns insatta som kortfristiga dagslån och inneliggande kassa uppgick till 5.349 tkr.

Vidare så finns värdepapper om nominellt 121.000 tkr som förfaller inom 3 månader.

Personal

Vid årets slut var 37 personer anställda i bankarbete, varav 25 kvinnor och 12 män.

Principer och processer för ersättningar och förmåner till ledningen

Uppgifter om ledande befattningshavares ersättningar återfinns i not 10.

Information om risker och osäkerhetsfaktorer

Sparbanken är i sin verksamhet utsatt för olika risker. En närmare beskrivning av dessa risker återfinns i not 3.

Förslag till disposition beträffande sparbankens vinst

Årets resultat enligt balansräkningen utgör, tkr	34 560
Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:	
- överföring till reservfonden	34 560

Sparbankens totala kapitalrelation efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 19,01 % (föregående års totala kapitalrelation 18,42%).

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt. Styrelsens bedömning är att sparbankens egna kapital såsom det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risk.

Vad beträffar sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Om inget annat anges redovisas beloppen i tkr.

Fem år i sammandrag

Nyckeltal

Volym

	2016	2015	2014	2013	2012
Affärsvolym ultimo	11 117 712	10 153 995	9 433 651	8 720 702	8 028 985
förändring under året, %	9,49	7,64	8,18	8,62	9,23

(Av sparbanken förvaltade och förmedlade kundvolymen)

Kapital

Soliditet

Beskattat eget kapital + 78 % av obeskattade reserver i % av balansomslutningen	12,84	12,43	12,82	11,96	10,87
---	-------	-------	-------	-------	-------

Summa riskvägt exponeringsbelopp

	2 092 602	1 974 356	1 833 852	1 709 450	1 632 525
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Kärnprimärkapitalrelation (ej år 4-5)

Kärnprimärkapital i % av riskexponeringsbelopp	19,01	18,42	17,92	-	-
--	-------	-------	-------	---	---

Primärkapitalrelation

Primärkapital i % av riskexponeringsbelopp	19,01	18,42	17,92	14,34	13,85
--	-------	-------	-------	-------	-------

Total kapitalrelation

Totalt kapital i % av riskexponeringsbelopp	19,01	18,42	17,92	16,75	15,58
---	-------	-------	-------	-------	-------

Resultat

Placeringsmarginal

Räntenetto i % av medelomslutning	1,33	1,48	1,81	1,80	2,16
-----------------------------------	------	------	------	------	------

Rörelseintäkter/affärsvolym

Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	0,87	0,90	1,01	1,03	1,12
---	------	------	------	------	------

Rörelseresultat/affärsvolym

Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,40	0,38	0,43	0,39	0,40
--	------	------	------	------	------

Avkastning på totala tillgångar

Årets resultat i % av genomsnittlig balansomslutning	0,94	0,93	1,11	1,10	0,74
--	------	------	------	------	------

Räntabilitet på eget kapital

Rörelseresultat efter schablonskatt i % av genomsnittligt eget kapital	7,17	6,91	7,90	7,56	8,07
--	------	------	------	------	------

K/I-tal före kreditförluster

Summa kostnader exkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,54	0,58	0,56	0,62	0,61
---	------	------	------	------	------

K/I-tal efter kreditförluster

Summa kostnader inkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,54	0,58	0,57	0,62	0,64
---	------	------	------	------	------

Osäkra fordringar och kreditförluster

Reserveringsgrad för osäkra fordringar

Nedskrivning för sannolika förluster i % av osäkra fordringar brutto	82,33	80,57	68,19	87,91	71,29
--	-------	-------	-------	-------	-------

Andel osäkra fordringar

Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten	0,05	0,06	0,15	0,04	0,21
--	------	------	------	------	------

Kreditförlustnivå

Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten och kreditgarantier	-0,01	-0,03	0,05	0,00	0,16
--	-------	-------	------	------	------

Övriga uppgifter

Medelantal anställda	33	36	35	34	32
Antal kontor	2	3	3	3	3

Resultat- och balansräkning

Resultaträkning	2016	2015	2014	2013	2012
Räntenetto	48 879	48 482	56 223	53 381	58 311
Provisioner, netto	34 109	30 897	28 522	26 455	24 732
Nettoreultat av finansiella transaktioner	651	1 098	437	523	446
Övriga intäkter	8 375	7 436	6 095	5 984	3 249
Summa intäkter	92 014	87 913	91 277	86 343	86 738
Allmänna administrationskostnader	43 145	44 046	40 606	38 455	37 727
Övriga kostnader	6 646	7 220	10 442	15 460	15 081
Kreditförluster	-249	-641	1 046	-38	2 752
Summa kostnader	49 542	50 625	52 094	53 877	55 560
Rörelseresultat	42 472	37 288	39 183	32 466	31 178
Bokslutsdispositioner	-	-	3 545	7 773	-5 348
Skatter	-7 912	-6 826	-8 344	-7 788	-5 912
Årets resultat	34 560	30 462	34 384	32 451	19 918
Balansräkning					
Kassa	5 349	5 894	5 930	8 751	13 959
Utlåning till kreditinstitut	466 671	542 458	334 695	277 290	329 602
Utlåning till allmänheten	2 577 547	2 305 346	2 168 871	2 003 775	1 866 709
Räntebärande värdepapper	498 835	487 613	533 532	654 924	564 363
Aktier och andelar	141 861	113 133	110 545	98 505	67 983
Immateriella tillgångar	-	-	-	3 545	12 054
Materiella tillgångar	16 551	17 072	17 598	18 855	14 861
Övriga tillgångar	115 843	14 366	12 799	14 300	12 337
Summa tillgångar	3 822 657	3 485 882	3 183 970	3 079 945	2 881 868
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	4 880
Inlåning från allmänheten	3 313 314	3 030 000	2 747 857	2 666 896	2 510 905
Övriga skulder	17 506	21 744	27 197	22 946	29 345
Avsättningar	1 008	779	884	938	965
Efterställda skulder	-	-	-	20 000	20 000
Summa skulder och avsättningar	3 331 828	3 052 523	2 775 938	2 710 780	2 566 095
Obeskattade reserver	-	-	-	3 545	11 318
Eget kapital	490 829	433 359	408 032	365 620	304 455
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	3 822 657	3 485 882	3 183 970	3 079 945	2 881 868

Resultaträkning

	Not	2016	2015
Ränteintäkter		61 522	63 279
Räntekostnader		12 643	14 797
Räntenetto	4	48 879	48 482
Erhållna utdelningar	5	6 873	6 640
Provisionsintäkter	6	39 290	36 228
Provisionskostnader	7	-5 181	-5 331
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	651	1 098
Övriga rörelseintäkter	9	1 502	796
Summa rörelseintäkter		92 014	87 913
Allmänna administrationskostnader	10	43 145	44 046
Avskrivningar på materiella tillgångar	19	904	1 095
Övriga rörelsekostnader	11	5 742	6 125
Summa kostnader före kreditförluster		49 791	51 266
Resultat före kreditförluster		42 223	36 647
Kreditförluster, netto	12	249	641
Rörelseresultat		42 472	37 288
Skatt på årets resultat	13	-7 912	-6 826
Årets resultat		34 560	30 462

Rapport över totalresultat

	2016	2015
Årets resultat	34 560	30 462
Övrigt totalresultat		
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		
Årets förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas		
- aktier	22 007	-4 760
- värdepapper tillgängliga för försäljning	1 158	-353
- skatt hänförlig till värdepapper till försäljning	-255	78
Årets övrigt totalresultat	22 910	-5 035
Årets totalresultat	57 470	25 427

Balansräkning

Tillgångar	Not	2016	2015
Kassa		5 349	5 894
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	14	141 290	106 019
Utlåning till kreditinstitut	15	466 671	542 458
Utlåning till allmänheten	16	2 571 404	2 298 076
Förändring i verkligt värde på säkrade poster i portföljsäkring		6 143	7 270
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17	357 545	381 594
Aktier och andelar	18	141 861	113 133
Materiella tillgångar	19	16 551	17 072
- Inventarier		1 086	1 172
- Byggnader och mark		15 465	15 900
Aktuell skattefordran	20	1 645	2 694
Övriga tillgångar	20	100 333	299
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	13 865	11 373
Summa tillgångar		3 822 657	3 485 882
Skulder, avsättningar och eget kapital			
Inlåning från allmänheten	22	3 313 314	3 030 000
Övriga skulder	23	14 422	16 553
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	3 084	5 191
Avsättningar	25	1 008	779
- Uppskjuten skatteskuld		1 008	779
Summa skulder och avsättningar		3 331 828	3 052 523
Eget kapital			
Reservfond		359 833	329 371
Fond för verkligt värde	26	96 436	73 526
Årets resultat		34 560	30 462
Summa eget kapital		490 829	433 359
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		3 822 657	3 485 882
Poster inom linjen			
Ansvarsförbindelser	27	14 949	20 612
- Garantier		14 949	20 612
Åtaganden	28	428 927	358 468
- Övriga åtaganden		428 927	358 468
Ställda panter		-	-

Rapport över förändringar i eget kapital

	Reservfond	Fond för verkligt värde	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2015-01-01	295 087	78 561	34 384	408 032
Årets resultat	-	-	30 462	30 462
Årets övrigt totalresultat	-	-5 035	-	-5 035
Årets totalresultat	-	-5 035	30 462	25 427
Vinstdisposition	34 284	-	-34 284	-
Anslag till allmännyttiga ändamål	-	-	-100	-100
Utgående eget kapital 2015-12-31	329 371	73 526	30 462	433 359
Ingående eget kapital 2016-01-01	329 371	73 526	30 462	433 359
Årets resultat	-	-	34 560	34 560
Årets övrigt totalresultat	-	22 910	-	22 910
Årets totalresultat	-	22 910	34 560	57 470
Vinstdisposition	30 462	-	-30 462	-
Utgående eget kapital 2016-12-31	359 833	96 436	34 560	490 829

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten	2016	2015
Rörelseresultat	42 472	37 288
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Förändring av upplupet anskaffningsvärde under perioden, netto	-1 024	-468
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella transaktioner	-50	-38
Av-/nedskrivningar	904	1 096
Kreditförluster	-249	-641
Betald inkomstskatt	-6 862	-6 826
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	35 191	30 411
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning/minskning av utlåning till allmänheten	-273 237	-139 032
Ökning/minskning av värdepapper	-34 971	-83 637
Ökning/minskning av inlåning från allmänheten	283 314	282 143
Förändring av övriga tillgångar	-101 477	-1 568
Förändring av övriga skulder	-2 873	-2 454
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-129 244	55 452
Investeringsverksamheten		
Förvärv av finansiella tillgångar	-6 724	-7 347
Förvärv av materiella tillgångar	-383	-570
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-7 107	-7 917
Finansieringsverksamheten		
Inlösen av räntebärande värdepapper	5	-
Anslag	-121	-124
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-116	-124
Årets kassaflöde	-101 276	77 822
Likvida medel vid årets början	658 348	580 526
Likvida medel vid årets slut	557 072	658 348
Följande ingår i likvida medel		
Kassa	5 349	5 894
Utlåning till kreditinstitut	466 671	542 458
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel	85 052	109 996
Summa enligt balansräkningen	557 072	658 348
Summa enligt kassaflödesanalysen	557 072	658 348

Noter

1. Uppgifter om Sparbanken

Årsredovisningen avges per 31 december 2016 och avser Tidaholms Sparbank (567200-4883) med säte i Tidaholm. Adressen till huvudkontoret är Gamla Torget 10, Tidaholm.

2. Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Sparbankens årsredovisning är upprättad enligt lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Sparbanken tillämpar därigenom s k lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen 2017-02-28. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman 2017-04-19.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenterats i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår.

Värderingsgrunder vid upprättande av företagets finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar är redovisade till upplupet anskaffningsvärde förutom vissa finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde (se not 29) eller när säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas. Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar som kan säljas.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att sparbankens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av lagbegränsad IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare nedan.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

IFRS 9 Finansiella instrument ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering från 2018. Banken planerar inte att förtidstillämpa IFRS 9. IFRS 9 innebär förändringar av hur finansiella tillgångar klassificeras och värderas, inför en nedskrivningsmodell som baseras på förväntade kreditförluster istället för inträffade förluster och förändringar av principer för säkringsredovisning bl a med syfte att förenkla och att öka samstämmigheten med bankens interna riskhanteringsstrategier.

Utvärderingen av effekterna på bankens redovisning när IFRS 9 börjar tillämpas pågår. Beloppsmässiga effekter har ännu inte kunnat uppskattas, utan kommer att utkrystalliseras vartefter implementeringsprojektet fortlöper under 2017. De bedömningar av effekter som beskrivs i det följande baseras på den information idag är känd eller uppskattad. Val avseende övergångsmetoder kommer att göras när analysen av IFRS 9 nått en fas som ger mer komplett underlag än för närvarande.

Bankens överskottslikviditet placeras i obligationer. Dessa redovisas i enlighet med IAS 39 som AFS tillgångar, vilket innebär att de redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat, eller som HTM vilket innebär att de redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Preliminärt bedöms att obligationerna innehåller i en blandad affärsmodell baserat på klassificeringen i enlighet med IFRS 9, vilket medför att redovisningen förväntas bli oförändrad. Banken har en långsiktig investering i aktier i Swedbank AB som för närvarande klassificeras som AFS och som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Detta innehav kommer i enlighet med IFRS 9 att fortsätta redovisas på detta sätt. Banken har ett innehav i onoterade aktier vars verkliga värde bedömts inte kunna beräknas tillförlitligt och idag redovisas till anskaffningsvärde. Tillämpningen av IFRS 9 kommer att medföra att detta innehav ska redovisas till ett beräknat verkligt värde. Effekten av denna ändring är svårbedömd, beräkning av ett verkligt värde har ännu inte gjorts.

De nya reglerna för nedskrivningar, baserat på förväntade kreditförluster, förväntas öka reserveringen för förluster på utlåning jämfört med tidigare reservering som baserats på inträffade förluster. Ett arbete med att ta fram modeller för reservering av förväntade kreditförluster pågår. Några beloppsmässiga bedömningar av effekten har ännu inte kunnat göras.

Banken använder säkringsredovisning för att räntesäkra bankens räntebundna utlåning. Bedömningen är att införandet av IFRS 9 inte kommer att ha en väsentlig påverkan på bankens finansiella rapporter.

IFRS 9 har medfört följdändringar i upplysningskraven i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar vilka kommer att påverka de upplysningar som lämnas. Omfattningen för banken av dessa ändringar är ännu inte känd eller uppskattad.

Utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutans till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutans till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Ränteintäkter och räntekostnader, samt utdelning

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas och redovisas enligt nominell ränta. Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive ränta på osäkra fordringar
- Räntor från finansiella tillgångar som klassificerats som tillgängliga för försäljning
- Betald och upplupen ränta på derivat som är säkringsinstrument och säkringsredovisning tillämpas. För räntederivat som säkrar finansiella tillgångar redovisas betald och upplupen ränta som ränteintäkt och för räntederivat som säkrar finansiella skulder redovisas dessa som en del av räntekostnaderna. Orealiserade värdeförändringar på derivat redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Utdelning från aktier och andelar redovisas när rätten att erhålla betalning fastställts.

Provisions- och avgiftsintäkter

En provisions- och avgiftsintäkt redovisas när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla sparbanken.

Sparbankerna erhåller avgifter och provisioner för utförda tjänster som intäktsredovisas på tre olika sätt enligt nedan:

Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan

Provisioner och avgifter som är en integrerad del av effektivräntan redovisas inte som provisionsintäkt utan som justering av effektivräntan på resultatraden ränteintäkter. Sådana avgifter utgörs främst av uppläggningsavgifter för lån.

Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av lånelöfte när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa avgifter och provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (förlustrisken är dock begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande netto efter avräkning för kreditförlust.

Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförts

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterade till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

Provisionskostnader

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing, bankgiro och depåavgifter. Transaktionskostnader som beaktas vid beräkning av den effektiva räntan redovisas ej här.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som identifierats till verkligt värde via resultaträkningen (fair value option)
- Realisationsresultat från finansiella tillgångar som kan säljas
- Valutakursförändringar

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, lokalkostnader, IT-kostnader m.m.

Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner omfattar avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när sparbanken har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt, uppskjuten skatt och skatt avseende tidigare år. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Under Skatt på årets resultat redovisas aktuell skatt, uppskjuten skatt och skatt avseende tidigare år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med reglerna i IAS 39 och ÅRKL. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier, obligationsfordringar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, låneskulder samt derivat.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när sparbanken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller vid en överföring av den finansiella tillgången och företaget i samband med detta överför i allt väsentligt samtliga de risker och fördelar som är förknippade med ägande av den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då sparbanken förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. Lånefordringar redovisas i balansräkningen i samband med att lånebelopp utbetalas till låntagaren.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen delvis utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Inbäddade derivat

Huvudregeln är att inbäddade derivat separeras från värdekontraktet och redovisas på motsvarande sätt som övriga derivat som inte ingår i säkringsförhållanden. Inbäddade derivat separeras inte om dess ekonomiska egenskaper och risker är nära förknippade med värdekontraktets ekonomiska egenskaper och risker eller om det finansiella instrumentet i sin helhet värderas till verkligt värde. Vissa sammansatta kontrakt, det vill säga kontrakt som innehåller ett eller flera inbäddade derivat, klassificeras som en finansiell tillgång eller skuld värderad till verkligt värde via resultaträkningen. Detta val innebär att hela det kombinerade avtalet värderas till verkligt värde och att förändring löpande redovisas i resultaträkningen.

Samtliga derivat värderas initialt och löpande till verkligt värde i balansräkningen. När säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringarna på derivatet och den säkrade posten enligt följande.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för osäkra fordringar.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar som omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som företaget har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag, intresseföretag eller joint ventures redovisas här. Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade mot eget kapital, dock ej värdeförändringar som beror på nedskrivningar (se redovisningsprinciper) eller på valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i resultaträkningen. Vidare redovisas ränta på räntebärande instrument i enlighet med effektivräntemetoden i resultaträkningen likaså utdelning på aktier. För dessa instrument kommer eventuella transaktionskostnader ingå i anskaffningsvärdet vid redovisningen för första tillfället och därefter ingå vid löpande värdering till verkligt värde i fond för verkligt värde till dess att instrumentet förfaller eller avyttras. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i eget kapital, i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Inlåning samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella garantier

Sparbankens garantiavtal innebär att sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Lånelöften

Med lånelöfte avses i detta sammanhang dels en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor (t ex ränta) där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte och dels ett avtal där både sparbanken och låntagaren är bundna vid avtalsvillkoren i ett låneavtal som börjar löpa vid en tidpunkt i framtiden. För av sparbanken lämnade lånelöften gäller att det inte kan regleras netto, sparbanken inte har som praxis att sälja lånen när de lämnats enligt lånelöften och låneräntan inte är lägre än marknadsräntan då lånelöftet lämnas.

Derivat och säkringsredovisning

Sparbankens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränteexponeringar som sparbanken är utsatt för. För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Säkringsredovisning får bara tillämpas om säkringsrelationen kan förväntas vara mycket effektiv och i efterhand ha haft en effektivitet som ligger inom spannet 80-125%. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatinstrumentet till verkligt värde med värdeförändringen via resultaträkningen.

Sparbanken tillämpar säkringsredovisning för de ekonomiska säkringsrelationer där resultateffekten enligt sparbankens uppfattning skulle bli alltför missvisande om säkringsredovisning inte tillämpas. För andra ekonomiska säkringar där resultatkonsekvensen av att inte tillämpa säkringsredovisning bedöms som mer begränsad tillämpas inte säkringsredovisning mot bakgrund av det administrativa merarbete som säkringsredovisning innebär.

Sparbankens säkringsinstrument vid säkringsredovisning utgörs av ränteswappar. De poster som säkras och där säkringsredovisning tillämpas är fastförräntad utlåning (portföljsäkring).

Den säkrade risken är risken för förändring i verkligt värde på grund av förändringar i swapräntan.

Säkring av verkligt värde (portfölj)

När ett säkringsinstrument används för säkring av ett verkligt värde redovisas derivatet till verkligt värde i balansräkningen och den säkrade tillgången/skulden redovisas också till verkligt värde avseende den säkrade risken. Risken för förändringar i verkligt värde i sparbankens redovisning härrör från utlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk.

För säkringsrelationen tillämpas säkring till verkligt värde. Den portföljmetod som tillämpas innebär att lånefordringarna fördelas ut i olika tidsspann utifrån förväntade ränteomförhandlingstidpunkter. I varje tids-
spann har sparbanken utsett det belopp som utifrån sparbankens riskhanteringsstrategi är lämpligt att säkra och de anskaffade säkringsinstrumenten fördelas ut i dessa tidsspann.

Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar sparbanken om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången. Objektiva belägg för att en finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov innefattar observerbara uppgifter som kommer tillgångens innehavare till del angående följande händelser.

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- beviljande av långgivaren, som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, av en eftergift som långgivaren annars inte hade övervägt,
- det kommer att bli sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Objektiva belägg utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

Sparbanken utvärderar om ett nedskrivningsbehov finns och om en kreditförlust ska redovisas på individuell basis för alla lån.

En nedskrivning (kreditförlust) beräknas som mellanskillnaden mellan det diskonterade nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden (inklusive kassaflöden från eventuellt i anspråkstagande av pant, även när i anspråkstagande inte är sannolikt), diskonterade med lånets ursprungliga effektivränta och lånets redovisade värde. Nedskrivningen redovisas som en kreditförlust i resultaträkningen.

För osäkra lånefordringar där det redovisade värdet efter nedskrivningar beräknas som det sammanlagda diskonterade värdet av framtida kassaflöden, redovisas förändringen av det nedskrivna beloppet som ränta till den del som ökningen inte beror på om ny bedömning av de förväntade kassaflödena gjorts. Vid en förändrad bedömning av förväntade framtida kassaflöden från ett osäkert lån mellan två bedömnings-
tillfällen skall däremot denna förändring redovisas som kreditförlust eller återvinning.

För lån där en omförhandling av de ursprungliga lånevillkoren görs till följd av att låntagaren har finansiella svårigheter redovisas som en kreditförlust om det diskonterade nuvärdet av kassaflödena enligt de omförhandlade lånevillkoren diskonterade med lånets ursprungliga effektivränta är lägre än redovisat värde på lånet. Om lånet efter omstrukturering förväntas återbetalas i enlighet med de omförhandlade villkoren så klassificeras lånet inte längre som osäkert.

Som objektiva belägg på att nedskrivningsbehov föreligger och att lånet är klassat som osäkert räknar sparbanken i allmänhet betalningar som är mer än 60 dagar försenade. Andra objektiva belägg kan vara information om betydande finansiella svårigheter som kommit sparbanken till kännedom genom analys av finansiella rapporter, inkomstdeklarationer eller på annat sätt i den löpande utvärderingen av kundens kreditvärdighet som ingår som en integrerad del i sparbankens system och rutiner för att hantera kreditrisk. Eftergifter till sparbankens låntagare som görs på grund av att låntagaren har finansiella svårigheter kan också utgöra objektiva belägg om att lånet är osäkert.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på lånefordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Kategorin finansiella tillgångar som kan säljas

Egetkapitalinstrument som klassificeras som en finansiell tillgång som kan säljas, anses ha ett nedskrivningsbehov och skrivs ner om det verkliga värdet understiger anskaffningsvärdet med ett betydande belopp, eller när värdenedgången varit utdragen. Sparbanken betraktar en värdenedgång större än 20% som betydande, och en period om minst 9 månader som utdragen.

Vid nedskrivning av ett egetkapitalinstrument som är klassificerat som en finansiell tillgång som kan säljas omföres tidigare redovisad ackumulerad vinst eller förlust i eget kapital till resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. En nedskrivning på en lånefordran återförs om låntagaren förväntas fullfölja alla kontraktuella betalningar i enlighet med ursprungliga eller omstrukturerade lånevillkor. Återföring av nedskrivningar på lån (kreditförluster) redovisas som en minskning av kreditförluster och specificeras särskilt i not.

Nedskrivningar av investeringar som hålles till förfall eller lånefordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kategorin finansiella tillgångar som kan säljas

Nedskrivningar av eget kapitalinstrument som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, vilka tidigare redovisats i resultaträkningen återförs ej via resultaträkningen. Det nedskrivna värdet är det värde från vilket efterföljande omvärderingar görs, vilka redovisas direkt mot eget kapital. Nedskrivningar av räntebärande instrument, klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, återförs över resultaträkningen om det verkliga värdet ökar och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter det att nedskrivningen gjordes.

Finansiella tillgångar som redovisas till anskaffningsvärde

En nedskrivning av en finansiell tillgång som redovisats till anskaffningsvärde återförs inte förrän instrumentet avyttras även om ett nedskrivningsbehov inte längre föreligger.

Bortskrivningar av lånefordringar

Lånefordringar som klassificerats som osäkra skrivs bort från balansräkningen när kreditförlusten anses vara konstaterad vilket är när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden Kreditförluster netto.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärvet och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventalförpliktelser.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden är 5 år. Avskrivning som avviker från plan betraktas som en bokslutsdisposition under rubriken Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning på fastigheter sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod på 50 år, mark skrivs inte av. Komponentavskrivning av fastigheter används inte då resultatpåverkan är marginell.

Avskrivning på inventarier sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod på 5 år.

Pensionering genom försäkring

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK). Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd plan, en plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan. Pensionsplanen för sparbankens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Sparbanken har dock gjort bedömningen att UFR 6 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för sparbankens pensionsplan hos SPK. Sparbanken saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Sparbankens förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt sparbanken under en period. Premier betalas till SPK baserat på aktuell lön. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 10.

Ansvarsförbindelser

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

3. Riskhantering

I sparbankens verksamhet uppstår olika typer av finansiella risker såsom kredit-, marknads-, likviditets- och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten har sparbankens styrelse, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställt policyer och instruktioner som styr verksamheten.

Sparbankens styrelse har det övergripande ansvaret för sparbankens riskhantering. Styrelsen har i särskild instruktion inom vissa ramar delegerat ansvaret till olika andra funktioner. Dessa i sin tur rapporterar regelbundet till styrelsen.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar i form av riskkaptiter och risktoleranser (limiter) samt säkerställa att det finns kontroll på plats.

Riskerna bevakas och kontroller görs löpande så att limiter inte överskrids. Riskpolicier och riskhanterings-system går igenom regelbundet för att kontrollera att dessa är korrekta, anpassade till gällande lagar och förordningar samt täcker in produkter och tjänster som erbjuds. Genom utbildning och tydliga rutiner skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I sparbanken finns en oberoende funktion för riskkontroll vilken är direkt underställd verkställande direktören. Funktionens uppgift är att, utifrån av styrelsen fastslagen plan, analysera utvecklingen av risker samt vid behov lämna förslag på förändringar.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. I detta sistnämnda fall är emellertid förlustrisken begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i särskild instruktion, inom vissa ramar, delegerat ansvaret till olika funktioner.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll.

Den avgörande bedömningsgrunden för sparbankens kreditgivning, som utifrån låntagarnas hemvist i huvudsak är geografiskt hänförliga till sparbankens verksamhetsområde, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter. Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisker i sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar enligt av styrelsen fastställt placeringsreglemente.

Större kreditengagemang omprövas minst en gång årligen i behörig kreditbeviljande instans. För större företagsengagemang tillämpas riskklassificering i samband med nybeviljning av kredit och i samband med den årliga omprövningen. Riskklassificeringssystemet innebär att krediterna klassificeras i olika riskklasser beroende på risken för obestånd och risken vid ett eventuellt obestånd.

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravåtgärd är erforderlig.

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i följande tabeller.

Kreditriskexponering, brutto och netto 2016	Total kreditrisk-exponering (före nedskrivning)	Nedskrivning/Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balansräkningen	Total kreditrisk-exponering efter avdrag för säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	23 802	-	23 802	23 802	-
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheter ³	1 068 101	775	1 067 326	1 024 374	42 952
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	111 275	-	111 275	111 275	-
Pantbrev i jordbruksfastigheter	652 288	-	652 288	652 211	77
Pantbrev i andra näringsfastigheter	229 857	700	229 157	225 044	4 113
Företagsinteckning	158 785	790	157 995	154 731	3 264
Övriga ⁵	333 226	3 665	329 561	83 847	245 714
Summa	2 577 334	5 930	2 571 404	2 275 284	296 120
Värdepapper					
Statspapper och andra offentliga organ					
- AAA ⁶	70 095	-	70 095	-	70 095
- AA+ ⁶	46 177	-	46 177	-	46 177
utan rating	25 018	-	25 018	-	25 018
Summa	141 290	-	141 290	-	141 290
Andra emittenter					
- AAA ⁶	171 482	-	171 482	-	171 482
- A ⁶	37 684	-	37 684	-	37 684
- A- ⁶	45 090	-	45 090	-	45 090
- BBB ⁶	8 000	-	8 000	-	8 000
utan rating	95 289	-	95 289	-	95 289
Summa	357 545	-	357 545	-	357 545
Övrigt					
Outnyttjad del av beviljade kontokrediter	236 612	-	-	-	-
Utställda lånelöften	192 315	-	-	-	-
Utställda finansiella garantier	14 949	-	-	-	-
Summa	443 876	-	-	-	-
Total kreditriskexponering	3 520 045	5 930	3 070 239	2 275 284	794 955

Kreditriskexponering, brutto och netto 2015	Total kreditrisk-exponering (före nedskrivning)	Nedskrivning/Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balansräkningen	Total kreditrisk-exponering efter avdrag för säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	24 324	-	24 324	24 324	-
Pantbrev i villa- och fritidsfastigheter ³	891 065	671	890 394	870 573	19 821
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	103 546	-	103 546	103 546	-
Pantbrev i jordbruksfastigheter	549 561	-	549 561	549 467	94
Pantbrev i andra näringsfastigheter	227 164	629	226 535	223 491	3 044
Företagsinteckning	163 878	465	163 413	159 733	3 680
Övriga ⁵	344 559	4 256	340 303	98 232	242 071
Summa	2 304 097	6 021	2 298 076	2 029 366	268 710
Värdepapper					
Statspapper och andra offentliga organ					
- AAA ⁶	60 078	-	60 078	-	60 078
- AA+ ⁶	45 941	-	45 941	-	45 941
Summa	106 019	-	106 019	-	106 019
Andra emittenter					
- AAA ⁶	221 273	-	221 273	-	221 273
- A ⁶	26 093	-	26 093	-	26 093
- BBB ⁶	54 258	-	54 258	-	54 258
utan rating	79 970	-	79 970	-	79 970
Summa	381 594	-	381 594	-	381 594
Övrigt					
Outnyttjad del av beviljade kontokrediter	232 025	-	-	-	-
Utställda lånelöften	126 443	-	-	-	-
Utställda finansiella garantier	20 612	-	-	-	-
Summa	379 080	-	-	-	-
Total kreditriskexponering	3 170 790	6 021	2 785 689	2 029 366	756 323

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkning exempelvis garantier. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² inklusive krediter till stat och kommun

³ inklusive bostadsrätter

⁴ inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ inklusive krediter utan säkerhet

⁶ Standard and Poor's eller Moodys rating

Kreditkvalitet

Vid kreditberedning använder sig banken av riskklassificeringsmodeller för företagskrediter respektive scoringmodeller för privatkrediter. Modellerna är en sammanvägning av återbetalningsförmåga, sparande och skötsamhet. Beräkningsmetoderna och antalet förfallna krediter visar att banken har en god kreditkvalitet både inom företag- och privatsegmentet.

Åldersanalys, oreglerade men ej nedskrivna lånefordringar	2016	2015
Fordringar förfallna 60 dgr eller mindre	-	867
Fordringar förfallna > 60 dgr - 90 dgr	-	-
Fordringar förfallna > 90 dgr - 180 dgr	-	99
Fordringar förfallna > 180 dgr - 360 dgr	-	66
Fordringar förfallna > 360 dgr	-	-
Summa	-	1 032

Lånefordringar per kategori av låntagare

Lånefordringar, brutto		
- offentlig sektor	-	-
- företagssektor	564 641	569 810
- hushållssektor	2 004 205	1 726 986
varav enskilda företagare	850 071	777 580
- övriga	8 488	7 301
Summa	2 577 334	2 304 097

varav:

Oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar	4 526	5 730
- företagssektor	519	881
- hushållssektor	4 007	4 849

Osäkra lånefordringar	7 203	7 473
- företagssektor	2 510	881
- hushållssektor	4 693	6 592

Avgår:

Specifika nedskrivningar för individuellt värderade fordringar	5 930	6 021
- företagssektor	1 316	573
- hushållssektor	4 614	5 448

Lånefordringar, nettoredovisat värde

- offentlig sektor	-	-
- företagssektor	563 325	569 237
- hushållssektor	1 999 591	1 721 538
varav enskilda företagare	849 737	776 940
- övriga	8 488	7 301
Summa	2 571 404	2 298 076

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrad intjäningsförmåga till följd av att sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder inklusive derivatinstrument har olika löptider.

Sparbankens riskhantering fokuserar här på att skapa likviditetsresurser och på portföljstrukturer. Det innebär att placeringar endast görs i likvida värdepapper, d v s värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

Sparbankens likviditetsreserv får, enligt styrelsens beslut, lägst uppgå till 10% av Inlåning från allmänheten.

Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av följande tabell. Även den kassaflödesanalys, som finns intagen på annat ställe i årsredovisningen, belyser sparbankens likviditetssituation.

Nominella kassaflöden 2016

Likviditetsexponering

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt redovisat värde
Tillgångar							
Kassa	-	-	-	-	-	5 349	5 349
Utlåning till kreditinstitut	466 671	-	-	-	-	-	466 671
Utlåning till allmänheten	130 019	42 698	138 646	507 188	1 752 853	-	2 571 404
Förändring i vv på säkrat belopp	-	-	-	-	-	6 143	6 143
Obl. och andra räntebärande värdepapper	-	121 067	110 255	267 513	-	-	498 835
Övriga tillgångsposter	100 000	-	-	-	-	174 255	274 255
Summa tillgångar	696 690	163 765	248 901	774 701	1 752 853	185 747	3 822 657
Skulder							
Inlåning från allmänheten	2 966 248	290 948	51 713	4 405	-	-	3 313 314
Övriga skuldposter och eget kapital	-	-	-	-	-	509 343	509 343
Summa skulder och eget kapital	2 966 248	290 948	51 713	4 405	-	509 343	3 822 657
Total skillnad	-2 269 558	-127 183	197 188	770 296	1 752 853	-323 596	

Nominella kassaflöden 2015

Likviditetsexponering

	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt redovisat värde
Tillgångar							
Kassa	-	-	-	-	-	5 894	5 894
Utlåning till kreditinstitut	542 458	-	-	-	-	-	542 458
Utlåning till allmänheten	88 449	48 709	129 089	508 255	1 523 574	-	2 298 076
Förändring i vv på säkrat belopp	-	-	-	-	-	7 270	7 270
Obl. och andra räntebärande värdepapper	-	115 012	102 104	270 497	-	-	487 613
Övriga tillgångsposter	-	-	-	-	-	144 571	144 571
Summa tillgångar	630 907	163 721	231 193	778 752	1 523 574	157 735	3 485 882
Skulder							
Inlåning från allmänheten	2 602 370	350 506	73 046	4 078	-	-	3 030 000
Övriga skuldposter och eget kapital	-	-	-	-	-	455 882	455 882
Summa skulder och eget kapital	2 602 370	350 506	73 046	4 078	-	455 882	3 485 882
Total skillnad	-1 971 463	-186 785	158 147	774 674	1 523 574	-298 147	

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKER. I sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisken (prisrisk) den övervägande marknadsrisken.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntade tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prisrisk, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, dvs. risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindningstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prisrisk, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Långa räntebindningstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prisrisken. Kortare räntebindningstider motverkar prisrisken men ökar kassaflödesrisken.

I enlighet med sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten genom fastställande av riskaptit och risktoleranser. Beträffande ränteriskerna innebär detta t ex att räntebindningstiderna på sparbankens räntebärande placeringar måste hålla sig inom vissa tids- och beloppsmässiga ramar. För att säkra sig mot ränterisken i sparbankens fastförräntade utlåning har sparbanken i stor utsträckning ingått ränteswapavtal, dvs avtal enligt vilka sparbanken betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta. Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är den s k gap-analys, som återfinns nedan, som visar räntebindningstiderna för sparbankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen.

Hantering av sparbankens räntexponering handhas av sparbankens ekonomiavdelning.

Enligt instruktionen Riskbegränsning är målsättningen för sparbankens räntebundna exponeringar att den genomsnittliga räntebindningstiden/durationen i eget kapital får vara högst 3 år. Derivatinstrument som exempelvis ränteswapkontrakt används för att hantera ränterisken. I redovisningen tillämpas säkringsredovisning när en effektiv koppling finns mellan säkrat lån och ränteswapen, se vidare i not om redovisningsprinciper. Per den 31 december 2016 var räntebindningstiden 0,7 år.

Per den 31 december 2016 hade sparbanken ränteswapar med ett kontraktsvärde på 329.000 tkr (307.900 tkr).

Ränteswaparnas verkliga värde netto uppgick den 31 december 2016 till -6.143 tkr (-7.270 tkr).

Räntebindningstider 2016 för tillgångar och skulder	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Räntexponering Tillgångar									
Kassa	-	-	-	-	-	-	-	5 349	5 349
Utlåning till kreditinstitut	466 671	-	-	-	-	-	-	-	466 671
Utlåning till allmänheten	1 103 675	1 047 402	35 511	58 927	152 031	169 258	4 600	-	2 571 404
Förändring i vv på säkrat belopp i portföljsäkring	-	-	-	-	-	-	-	6 143	6 143
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	138 592	332 559	-	27 684	-	-	-	-	498 835
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	-	-	274 255	274 255
Summa	1 708 938	1 379 961	35 511	86 611	152 031	169 258	4 600	285 747	3 822 657
Skulder									
Inlåning från allmänheten	3 041 020	216 176	17 248	34 466	2 216	2 188	-	-	3 313 314
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-	-	18 514	18 514
Eget kapital	-	-	-	-	-	-	-	490 829	490 829
Summa skulder och eget kapital	3 041 020	216 176	17 248	34 466	2 216	2 188	-	509 343	3 822 657
Differens tillgångar och skulder	-1 332 082	1 163 785	18 263	52 145	149 815	167 070	4 600	-223 596	
Räntederivat, rörlig ränta	-	329 000	-	-	-	-	-	-	329 000
Räntederivat, fast ränta	-	12 000	22 000	38 000	101 000	152 000	4 000	-	329 000
Kumulativ exponering	-1 332 082	148 703	144 966	159 111	207 926	222 996	223 596		

Räntebindingstider 2015 för tillgångar och skulder	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Ränteexponering									
Tillgångar									
Kassa	-	-	-	-	-	-	-	5 894	5 894
Utlåning till kreditinstitut	542 458	-	-	-	-	-	-	-	542 458
Utlåning till allmänheten	943 101	901 232	73 380	50 837	211 805	112 921	4 800	-	2 298 076
Förändring i vv på säkrat belopp i portföljsäkring	-	-	-	-	-	-	-	7 270	7 270
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	63 062	404 567	19 984	-	-	-	-	-	487 613
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	-	-	144 571	144 571
Summa	1 548 621	1 305 799	93 364	50 837	211 805	112 921	4 800	157 735	3 485 882
Skulder									
Inlåning från allmänheten	2 728 116	224 761	18 569	54 476	3 514	564	-	-	3 030 000
Övriga skulder	-	-	-	-	-	-	-	22 523	22 523
Eget kapital	-	-	-	-	-	-	-	433 359	433 359
Summa skulder och eget kapital	2 728 116	224 761	18 569	54 476	3 514	564	-	455 882	3 485 882
Differens tillgångar och skulder	-1 179 495	1 081 038	74 795	-3 639	208 291	112 357	4 800	-298 147	
Räntederivat, rörlig ränta	-	307 900	-	-	-	-	-	-	307 900
Räntederivat, fast ränta	-	13 000	5 000	37 900	173 000	75 000	4 000	-	307 900
Kumulativ exponering	-1 179 495	196 443	266 238	224 699	259 990	297 347	298 147		

Valutarisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser.

Sparbanken är inte utsatt för någon valutarisk utöver den som följer av kassatillgodohavandet i utländska valutor, genom vilket sparbanken tillhandahåller resevaluta åt kund. Detta tillgodohavande uppgick vid årsskiftet till 470 tkr. Övriga tillgångar och skulder är valutasäkrade.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till den aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas med på marknaden).

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken. De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit- och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis sparbankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda sparbankens och kundernas tillgångar.

Derivat och säkringsredovisning

Derivat för verkligtvärde- säkringar	Nominellt belopp/återstående löptid				Negativt marknads- värde
	Upp till 1 år	> 1 år - 5 år	>5 år	Totalt	
Ränterelaterade kontrakt					
Swappar	72 000	253 000	4 000	329 000	6 171
Summa	72 000	253 000	4 000	329 000	6 171

4. Räntenetto		
Ränteintäkter	2016	2015
Utlåning till kreditinstitut	43	206
Utlåning till allmänheten	60 323	60 990
- varav ränteintäkt från osäkra fordringar	211	237
Räntebärande värdepapper	1 145	1 942
Derivat säkringsredovisning	-	136
Övriga	11	5
Summa	61 522	63 279
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	1 137	107
Inlåning från allmänheten	5 538	6 983
- varav kostnad för insättningsgaranti	2 837	2 610
Derivat säkringsredovisning	5 959	6 608
Övriga	9	1 099
- varav stabilitetsavgift	-	1 099
Summa	12 643	14 797
Räntenetto	48 879	48 482
Räntemarginal (Totala ränteintäkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exkl. genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver)	1,28	1,41
Placeringsmarginal (Räntenetto i % av MO)	1,33	1,48
Medelränta utlåning %	2,41	2,78
Medelränta inlåning % (Inkl. kostnad för insättningsgarantin)	0,17	0,25
5. Erhållna utdelningar mm		
Utdelning Swedbank AB	6 848	6 594
Utdelning Sparbankernas Försäkrings AB	25	46
Summa	6 873	6 640
6. Provisionsintäkter		
Betalningsförmedlingsprovisioner	6 514	6 086
Utlåningsprovisioner	16 531	12 847
Inlåningsprovisioner	1 607	1 464
Provisioner avseende utställda finansiella garantier	102	121
Värdepappersprovisioner	9 337	10 718
Avgifter från kredit- och betalkort	667	751
Övriga provisioner	4 532	4 241
Summa	39 290	36 228
7. Provisionskostnader		
Betalningsförmedlingsprovisioner	3 728	3 527
Värdepappersprovisioner	1 208	1 399
Övriga provisioner	245	405
Summa	5 181	5 331
8. Nettoresultat av finansiella transaktioner		
Räntebärande värdepapper	176	618
Swappar negativ värdeförändring	50	38
Valutakursförändringar	425	442
Summa	651	1 098
9. Övriga rörelseintäkter		
Intäkter från rörelsefastigheter	416	400
Övriga rörelseintäkter	1 086	396
Summa	1 502	796

10. Allmänna administrationskostnader

Personalkostnader	2016	2015
- löner och arvoden	15 952	16 968
- sociala avgifter	6 077	6 102
- pensionskostnader	3 428	3 350
- avsättning till vinstandelsstiftelse, inkl. löneskatt	350	589
- övriga personalkostnader	1 097	1 098
Summa personalkostnader	26 904	28 107

Övriga allmänna administrationskostnader

- porto och telefon	518	1 060
- IT-kostnader	10 071	8 853
- revision m m	873	811
- hyror och andra lokalkostnader	2 332	2 631
- fastighetskostnader	1 030	903
- övriga	1 417	1 681
Summa övriga allmänna administrationskostnader	16 241	15 939

Summa allmänna administrationskostnader	43 145	44 046
--	---------------	---------------

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2016		2015	
	Sparbankens ledning	Övriga anställda	Sparbankens ledning	Övriga anställda
Löner	1 739	14 213	1 873	15 095
Sociala kostnader	546	5 531	589	5 513
Summa	2 285	19 744	2 462	20 608

Av sparbankens pensionskostnader avser 824 tkr (818 tkr) sparbankens VD.

Ledande befattningshavares ersättningar

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till verkställande direktör beslutas av styrelsen. Ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktör.

Lön och arvoden

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår fast arvode och sammanträdesarvode enligt sparbanksstämmans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön och pension. Ersättning till andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner, pension samt avsättning till vinstandelsstiftelse. Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med verkställande direktören utgör bankledningen.

Ersättning till verkställande direktören för 2016 har beslutats av styrelsen.

Ersättningar och övriga förmåner under året till ledande befattningshavare 2016

	Grundlön / styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Vinstandelsstiftelse	Summa
Maria Carlén (ordförande fram till stämma 2016)	44	4	-	-	48
Lennart Granqvist, ordförande	152	-	-	-	152
Mats Andersson, vice ordförande	59	-	-	-	59
Susanne Sulander	69	-	-	-	69
Michael Gustafsson	48	-	-	-	48
Maria Jansson Myskowski	69	-	-	-	69
Jörgen Ålebring	55	-	-	-	55
Jan Blennow, VD	1 244	5	824	-	2 073
Övr. bankledning (3 pers)	2 228	37	726	40	3 031
Summa	3 968	46	1 550	40	5 604

Ersättningar och övriga förmåner under året till ledande befattningshavare 2015

	Grundlön / styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Vinstandels- stiftelse	Summa
Maria Carlén, ordförande	227	-	-	-	227
Lennart Granqvist, vice ordförande	69	-	-	-	69
Susanne Sulander	66	-	-	-	66
Gill Bergh	15	-	-	-	15
Mats Andersson	65	-	-	-	65
Michael Gustafsson	55	-	-	-	55
Maria Jansson Myskowski	50	-	-	-	50
Jörgen Ålebring	62	-	-	-	62
Jan Blennow, VD	1 264	-	818	-	2 082
Övr. bankledning (6 pers)	3 237	100	908	65	4 310
Summa	5 110	100	1 726	65	7 001

Vinstandelsstiftelse och övriga förmåner

Avsättning till vinstandelsstiftelse sker på samma villkor för bankledning, förutom VD, som för övriga medarbetare. Denna rörliga ersättning är pensionsgrundande. Övriga förmåner avser huvudsakligen ränteförmåner.

Offentliggörande av uppgifter om ersättning

Beträffande ersättningspolicy hänvisas till bankens hemsida www.tidaholms-sparbank.se.

Pensioner m m till ledande befattningshavare	2016	2015
VD och ställföreträdande VD		
- premier för pensionsförsäkring	1 045	1 028
Summa	1 045	1 028

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. Samtliga pensioner är oantastbara, dvs ej villkorade av framtida anställning. Pensionerna är förmånsbestämda enligt SPK-avtal.

Avgångsvederlag

För VD finns ett avtal som innebär att vid uppsägning från bankens sida utgår lön under uppsägningstiden som är 18 månader. Uppsägningstid från VD:s sida är 6 månader. Inga övriga avgångsvederlag finns. Vidare har VD rätt att avgå med pension vid 60 års ålder. Denna pension är avgiftsbestämd.

Ledande befattningshavares lån i banken

VD och ställföreträdande VD	645	723
Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter	7 067	2 649
Summa	7 712	3 372

Närståendetransaktioner

Närståenderelation

Företag närstående ledande befattningshavare

- lån i banken	9 974	8 175
- inlåning i banken	41 737	8 551
- betalda räntor	309	296
- erhållna räntor	8	9

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Antal arbetade timmar

Totalt i sparbanken	57 901	62 254
---------------------	--------	--------

Medelantalet anställda

Sparbanken		
- antal kvinnor	22	24
- antal män	11	12

Könsfördelning i ledningen

Styrelsen		
- antal kvinnor	3	4
- antal män	6	6

Övriga ledande befattningshavare inkl verkställande direktören

- antal kvinnor	2	2
- antal män	2	4

Arvode och kostnadsersättning till revisorer m m	2016	2015
PwC Sweden AB		
Michael Lindengren/Marcus Robertsson		
- revisionsuppdrag	281	263
KPMG AB		
- andra uppdrag	423	381
Compliance och Riskkontroll	169	167

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på sparbankens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

11. Övriga rörelsekostnader

Avgifter till centrala organisationer	1 367	1 274
Försäkringskostnader	587	677
Säkerhetskostnader	326	586
Marknadsföringskostnader	2 395	2 601
Övriga rörelsekostnader	1 067	987
Summa	5 742	6 125

12. Kreditförluster, netto

Specifik nedskrivning för individuellt värderade lånefordringar

Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	360	760
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-210	-475
Årets nedskrivning för kreditförluster	1 613	1 559
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	-518	-634
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-1 494	-1 851
Årets nettokostnad för kreditförluster	-249	-641

13. Skatter

Periodens skatt	7 939	6 853
Skatt hänförlig till tidigare år	-	-
Uppskjuten skatt	-27	-27
Totalt redovisad skattekostnad	7 912	6 826

Avstämning av effektiv skatt

	2016		2015	
	%		%	
Resultat före skatt		42 472		37 288
Skatt enligt gällande skattesats	22,0%	9 344	22,0%	8 203
Ej avdragsgilla kostnader	0,3%	110	0,3%	112
Ej skattepliktiga intäkter	-3,6%	-1 515	-3,9%	-1 462
Temporära skillnader	-0,1%	-27	-0,1%	-27
Redovisad effektiv skatt	18,6%	7 912	18,3%	6 826

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat

	2016			2015		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Finansiella tillgångar som kan säljas	22 910	255	23 165	-5 035	-77	-5 112
Övrigt totalresultat	22 910	255	23 165	-5 035	-77	-5 112

Redovisade uppskjutna skatteskulder

	2016	2015
Uppskjutna skatteskulder hänför sig till följande:		
Materiella tillgångar	858	884
Övriga finansiella anläggningstillgångar	150	-105
Skatteskulder	1 008	779

14. Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

		2016		2015	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.					
- svenska kommuner	131 229	131 229	95 971	95 971	
- multilateral utvecklingsbank	10 061	10 061	10 048	10 048	
Summa	141 290	141 290	106 019	106 019	
Varav: noterade värdepapper på börs	141 290	141 290	106 019	106 019	
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		290		79	
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		0		59	

15. Utlåning till kreditinstitut

	2016		2015	
Svenska kreditinstitut				
- svensk valuta		462 624		536 272
- utländsk valuta		4 047		6 186
Summa		466 671		542 458

16. Utlåning till allmänheten

Utestående fordringar, brutto				
- svensk valuta		2 577 334		2 304 097
Summa		2 577 334		2 304 097
Varav: osäkra fordringar		7 203		7 473
individuellt nedskrivning (se nedan)		5 930		6 021
Redovisat värde, netto		2 571 404		2 298 076

Förändring av nedskrivningar för individuellt värderade osäkra lånefordringar

Ingående balans	6 021	6 791
Årets nedskrivning för kreditförluster	1 613	1 559
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-1 494	-1 851
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-210	-478
Utgående balans	5 930	6 021

17. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

		2016		2015	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	
Obl. och andra räntebärande värdepapper					
- svenska bostadsinstitut	199 273	199 166	221 789	221 272	
- övriga svenska emittenter	158 467	158 379	160 239	160 322	
Summa	357 740	357 545	382 028	381 594	
Varav: noterade värdepapper på börs	357 740	357 545	382 028	381 594	
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		4 558		517	
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		13		57	

18. Aktier och andelar	2016	2015
Finansiella tillgångar som kan säljas		
- kreditinstitut	140 992	112 260
- övriga	869	873
Summa	141 861	113 133
Varav: noterade värdepapper på börs	140 992	112 260
onoterade värdepapper	869	873

Företag

Aktier	Antal	Börsvärde	Redovisat värde
- Swedbank AB A	640 000	140 992	140 992
- Sparbankernas Kort AB	101	-	101
- Sparbankernas Försäkrings AB	744	-	768
Summa		140 992	141 861

19. Materiella tillgångar	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
<i>Anskaffningsvärde</i>			
Ingående balans 2015-01-01	14 819	20 312	35 131
Förvärv	570	-	-
Avyttring	-	-	-
Utgående balans 2015-12-31	15 389	20 312	35 701
Ingående balans 2016-01-01	15 389	20 312	35 701
Förvärv	383	-	383
Avyttring	-	-	-
Utgående balans 2016-12-31	15 772	20 312	36 084
<i>Uppskrivningar</i>			
Ingående balans 2015-01-01	-	4 138	4 138
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-	122	122
Utgående balans 2015-12-31	-	4 016	4 016
Ingående balans 2016-01-01	-	4 016	4 016
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-	122	122
Utgående balans 2016-12-31	-	3 894	3 894
<i>Avskrivningar</i>			
Ingående balans 2015-01-01	13 555	8 116	21 671
Avyttringar	-	-	-
Årets avskrivningar	662	312	974
Utgående balans 2015-12-31	14 217	8 428	22 645
Ingående balans 2016-01-01	14 217	8 428	22 645
Årets avskrivningar	469	313	782
Utgående balans 2016-12-31	14 686	8 741	23 427
Redovisade värden			
Per 2015-01-01	1 264	16 334	17 598
Per 2015-12-31	1 172	15 900	17 072
Per 2016-01-01	1 172	15 900	17 072
Per 2016-12-31	1 086	15 465	16 551

20. Övriga tillgångar	2016	2015
Terminer positivt värde	3	3
Aktuell skattefordran	1 645	2 694
Skattekonto	100 000	-
Övriga tillgångar	330	296
Summa	101 978	2 993
21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader	861	816
Upplupna ränteintäkter	1 995	2 037
Övriga upplupna intäkter	11 009	8 520
Summa	13 865	11 373
22. Inlåning från allmänheten		
- svensk valuta	3 309 276	3 023 819
- utländsk valuta	4 038	6 181
Summa	3 313 314	3 030 000
Inlåningen per kategori av kunder		
Offentlig sektor	30 157	89 705
Företagssektor	482 209	404 279
Hushållssektor	2 717 387	2 451 712
- varav enskilda företagare	617 351	561 272
Övriga	83 561	84 304
Summa	3 313 314	3 030 000
23. Övriga skulder		
Negativt värde på derivat	6 171	7 348
Upplupna räntekostnader på swappar	2 403	2 817
Preliminärskatt räntor	183	246
Anställdas källskattemedel	678	763
Övriga skulder	4 987	5 379
Summa	14 422	16 553
24. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna räntekostnader	403	944
Övriga upplupna kostnader	2 613	4 178
Förutbetalda intäkter	68	69
Summa	3 084	5 191
25. Övriga avsättningar		
Uppskjuten skatteskuld	1 008	779
Summa	1 008	779
Totalt redovisat värde vid periodens ingång	779	884
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-26	-27
Skatt hänförlig till värdepapper till försäljning	255	-78
Totalt redovisat värde vid periodens utgång	1 008	779

26. Fond för verkligt värde	2016	2015
Reserver för ackumulerat övrigt totalresultat		
Fond för verkligt värde		
Ingående redovisat värde	73 526	78 561
Årets förändringar i verkligt värde på tillgångar som kan säljas	22 910	-5 035
Utgående redovisat värde	96 436	73 526

27. Ansvarsförbindelser

Garantier		
- Garantiförbindelser, krediter	6 446	9 511
- Garantiförbindelser, övriga	8 503	11 101
Summa	14 949	20 612

28. Åtaganden

Övriga åtaganden		
- Kreditlöften	192 315	126 443
- Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	236 612	232 025
Summa	428 927	358 468

29. Finansiella tillgångar och skulder 2016

	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Andra finansiella skulder	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa	5 349	-	-	-	-	5 349	5 349
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	-	85 052	56 238	-	-	141 290	141 293
Utlåning till kreditinstitut	466 671	-	-	-	-	466 671	466 671
Utlåning till allmänheten	2 571 404	-	-	-	-	2 571 404	2 571 404
Förändring i vv på säkrat belopp i portföljsäkring	6 143	-	-	-	-	6 143	6 143
Obl och andra räntebärande värdepapper	-	208 460	149 085	-	-	357 545	357 740
Aktier och andelar	-	-	141 861	-	-	141 861	141 861
Upplupna intäkter	13 865	-	-	-	-	13 865	13 865
Summa	3 063 432	293 512	347 184	-	-	3 704 128	3 704 326
Inlåning från allmänheten	-	-	-	-	3 313 314	3 313 314	3 313 314
Övriga skulder	-	-	-	-	14 422	14 422	14 422
Upplupna kostnader	-	-	-	-	3 084	3 084	3 084
Summa	-	-	-	-	3 330 820	3 330 820	3 330 820

Finansiella tillgångar och skulder 2015

	Lånefordringar och kundfordringar	Investeringar som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Andra finansiella skulder	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa	5 894	-	-	-	-	5 894	5 894
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	-	-	106 019	-	-	106 019	106 019
Utlåning till kreditinstitut	542 458	-	-	-	-	542 458	542 458
Utlåning till allmänheten	2 298 076	-	-	-	-	2 298 076	2 298 076
Förändring i vv på säkrat belopp i portföljsäkring	7 270	-	-	-	-	7 270	7 270
Obl och andra räntebärande värdepapper	-	285 460	96 134	-	-	381 594	382 029
Aktier och andelar	-	-	113 133	-	-	113 133	113 133
Upplupna intäkter	11 373	-	-	-	-	11 373	11 373
Summa	2 865 071	285 460	315 286	-	-	3 465 817	3 466 252
Inlåning från allmänheten	-	-	-	-	3 030 000	3 030 000	3 030 000
Övriga skulder	-	-	-	-	16 553	16 553	16 553
Upplupna kostnader	-	-	-	-	5 190	5 190	5 190
Summa	-	-	-	-	3 051 743	3 051 743	3 051 743

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.
Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	141 290	-	-	141 290
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	357 545	-	-	357 545
Aktier och andelar	140 992	-	869	141 861
Derivat	-	3	-	3
Summa tillgångar	639 827	3	869	640 699
Derivat	-	1 626	-	1 626
Summa skulder	-	1 626	-	1 626

2015	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	106 019	-	-	106 019
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	381 594	-	-	381 594
Aktier och andelar	112 260	-	873	113 133
Derivat	-	3	-	3
Summa tillgångar	599 873	3	873	600 749
Derivat	-	2 970	-	2 970
Summa skulder	-	2 970	-	2 970

Öppningsbalans 2016-01-01 i nivå 3 uppgår till 873 tkr. Årets försäljning är 4 tkr varefter utgående balans per 2016-12-31 uppgår till 869 tkr.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i föregående tabeller.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället.

Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivat-instrument som det är fråga om. Aktieindexobligationer värderas till verkligt värde via resultaträkning. Då de inte är föremål för daglig handel på en aktiv marknad har det verkliga värdet hittills beräknats från utvecklingen av underliggande index/kurser per balansdagen för respektive instrument.

Innehavet i Sparbankernas Kort AB och Sparbankernas Försäkrings AB redovisas till anskaffningsvärde då ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas.

Verkligt värde på lånefordringar har beräknats med en diskontering av förväntade framtida kassaflöden där diskonteringsräntan har satts till den aktuella utlåningsränta som tillämpas.

30. Kassaflödesanalys	2016	2015
Likvida medel		
Kassa	5 349	5 894
Utlåning till kreditinstitut	466 671	542 458
Kortfristiga placeringar, jämförbara med likvida medel	85 052	109 996
Summa	557 072	658 348

Betalda räntor och erhållen utdelning som ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten

Erhållen utdelning	6 873	6 640
Erhållen ränta	61 522	63 279
Erlagd ränta	12 643	14 797

31. Kapitalläckning

Reglerna om kapitalläckning bidrar till att stärka sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda sparbankens kunder. Reglerna innebär att sparbankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna utvärdering av kapital och risker.

Uppföljning av bankens nuvarande och kommande kapitalbehov är en integrerad del i bankens verksamhet vilket säkerställer en tillräcklig kapitalnivå för den framtida verksamheten enligt av styrelsen fastställd verksamhetsplan.

Information om sparbankens riskhantering lämnas i not 3.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 6 kap 4§ i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Övriga upplysningar om kapitalläckning lämnas på sparbankens hemsida www.tidaholms-sparbank.se.

Sparbanken uppfyller dels det lagstadgade kravet på kapitalläckning, dels det internt bedömda kapitalbehovet.

Det finns inga pågående eller förutsedda materiella hinder för en snabb överföring av medel ur kapitalbasen.

Kapitalbas	2016	2015
Kärnprimärkapital		
Eget kapital	359 833	329 371
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition	34 560	30 462
Fond för verkligt värde	96 436	73 526
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	490 829	433 359
Lagstiftningsjusteringar		
Innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn	-92 677	-69 696
Värdejustering på grund av kraven på försiktig värdering	-346	-
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-93 023	-69 696
Kärnprimärkapital	397 806	363 663
Primärkapital	397 806	363 663
Kapitalbas	397 806	363 663
Kapitalrelationer, buffertar m.m.		
Summa riskvägt exponeringsbelopp	2 092 602	1 974 356
Kärnprimärkapitalrelation	19,01%	18,42%
Primärkapitalrelation	19,01%	18,42%
Total kapitalrelation	19,01%	18,42%
Legalt kapitalkrav	8,00%	8,00%
Buffertkrav	4,00%	3,50%
varav kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	2,50%
varav kontryckisk kapitalbuffert	1,50%	1,00%
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	7,01%	6,92%

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp	2016		2015	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
Exponeringar mot institut	9 240	115 498	10 006	125 070
Exponeringar mot företag	50 553	631 918	52 149	651 858
Exponeringar mot hushåll	64 659	808 236	57 664	720 794
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastigheter	22 682	283 530	18 048	225 597
Fallerande exponeringar	115	1 436	592	7 394
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	1 593	19 917	1 770	22 127
Aktieexponeringar	3 927	49 083	3 467	43 336
Övriga poster	2 337	29 208	2 142	26 772
Summa riskvägt belopp	155 106	1 938 826	145 836	1 822 948
Operativa risker				
Basmetoden	12 272	153 401	12 083	151 033
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	12 272	153 401	12 083	151 033
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringrisk	30	375	30	375
Totalt riskvägt belopp	167 408	2 092 602	157 949	1 974 356

Kapitalplanering

För att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet har företaget en egen process för Intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Processen är ett verktyg som säkerställer att företaget på ett tydligt och korrekt sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker företaget är exponerad för samt gör en bedömning av sitt interna kapitalbehov i relation till detta. I detta ingår att sparbanken ska ha ändamålsenliga styr- och kontrollfunktioner och riskhanteringssystem. Den interna kapital- och likviditetsutvärderingen genomförs årligen.

32. Ekonomiska arrangemang som inte ingår i balansräkningen

Sparbanken har ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Detta samarbete regleras i ett samarbetsavtal som för närvarande gäller till och med 2020-06-30.

Avtalet omfattar bl a förmedling av hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek och förmedling av fond- och försäkringssparande till Robur Fond och Försäkring.

Tidaholms Sparbank har per 2016-12-31 förmedlat hypoteksutlåning till Swedbank Hypotek till en total volym på 2.134.411 tkr. För detta har Sparbanken erhållit en provisionsersättning för 2016 på 14.213 tkr som redovisas under utlåningsprovisioner.

Om kreditförluster uppstår i förmedlad kreditstock avräknas dessa från utbetalade provisioner upp till ett maximalt belopp om innevarande års provisioner.

Till Robur Fond och Robur Försäkring har Sparbanken förmedlat fondsparande på 1.810.425 tkr och försäkringssparande på 451.530 tkr. För detta har Sparbanken erhållit 8.329 tkr respektive 1.630 tkr i provision. Fondprovisionen redovisas under värdepappersprovisioner och försäkringsprovisionen under övriga provisionsintäkter. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

Tidaholm den 28 februari 2017

Härmed försäkras att, såvitt vi känner till, är årsredovisningen upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för sparbank. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Lenart Granqvist
Ordförande

Mats Andersson
Vice ordförande

Michael Gustafsson

Jörgen Ålebring

Susanne Sulander

Maria Jansson Myskowski

Jan Blenow
VD

Christer Skoog
Personalrepr.

Eva Fredriksson
Personalrepr.

Årsredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 28 februari 2017. Sparbankens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 19 april 2017.

Min revisionsberättelse har avlämnats den 14 mars 2017.

Marcus Robertsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till sparbanksstämman i Tidaholms Sparbank, org.nr 567200-4883

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Tidaholms Sparbank för år 2016. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 3-35

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Tidaholms Sparbanks finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Tidaholms Sparbank enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den.

Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Tidaholms Sparbank för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Tidaholms Sparbank enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller reglementet.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

den 14 mars 2017

Marcus Robertsson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Företagsstyrning

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Sparbanken har inga ägare. Detta kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för sparbankens verksamhet är "att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse".

För sparbank föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Med hänsyn till sparbankens karaktär av publikt företag och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende har utformningen av sparbankens rutiner för styrning och kontroll av verksamheten skett med koden som förebild i tillämpliga delar.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör

Som representanter för insättarna har sparbanken 32 huvudmän. 11 av dessa är valda av Tidaholms Kommun, 4 är valda av Mullsjö Kommun, 1 är vald av Habo Kommun medan återstoden är valda av huvudmännen själva.

Huvudmännen utövar sitt inflytande på sparbanksstämman, som är sparbankens högsta beslutande organ. Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i sparbanken och om mandattider för dessa återfinns på sidan 38.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse, samt utser ordförande bland styrelsens ledamöter, och revisorer för sparbanken med ledning av förslag som sparbankens valberedning tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Valberedningen utgörs av Stig Andersson som sammankallande samt ledamöterna Michael Brisman, Linda Danielsson och Peter Ström. Det är valberedningens uppgift att komma med förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter.

Styrelsen utser verkställande direktör som under styrelsens inseende ska leda verksamheten i sparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete

Sparbankens styrelse har under 2016 bestått av 6 ledamöter, som utses av sparbanksstämman, samt bankens VD. Därutöver ingår 2 personalrepresentanter. Av styrelsens 9 ledamöter är 3 kvinnor. Uppgifter om de personer som ingår i sparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns på sidan 39. Upplysningar om ersättningar, övriga förmåner och pensionskostnader inklusive principerna härför avseende styrelsen och VD lämnas i not 10 till posten Allmänna administrationskostnader i resultaträkningen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar rollfördelningen mellan styrelseordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen, delegering samt utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete. Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bl a till att styrelsen erhåller tillfredsställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak av sparbankslagen och styrelsens arbetsordning. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att utse VD, är att fastställa sparbankens strategi, verksamhetsplan och prognos inklusive kapitalbehov, följa den ekonomiska utvecklingen, fastställa års- och delårsbokslut, fastställa/ompröva policys/instruktioner för verksamheten, behandla kreditengagemang samt som ett led i styrelsens ansvar för den interna kontrollen och riskhanteringen behandla rapporter härom.

2016 har styrelsen sammanträtt vid 11 tillfällen. Vid styrelsesammanträdena har bl a behandlats års- och delårsbokslut, riskanalys och intern kapitalutvärdering, budget för 2017, policys och instruktioner, större kreditengagemang och revisionsrapporter.

Internrevision

Internrevisionen arbetar på styrelsens uppdrag och granskar sparbankens interna styrning och kontroll. Dess granskning omfattar även att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med interna regler samt utvärderar sparbankens organisation och arbetsprocesser.

Huvudmän och styrelse

Vid sparbanksstämman utgår mandatperioden för huvudmännen Ulrika Fransén Ramos, Catrine Jannerstedt, Christer Härnborg och Ci Olofsson.

I tur att avgå ur styrelsen på grund av mandatperiodens utgång är Jörgen Ålebring.

Sparbankens huvudmän

		Tillhört huvudmännen sedan	Mandatperiod (per årssammantr.)
Valda av kommunfullmäktige i Tidaholm			
Ezelius Lena	Tidaholm	1998	2015-2019
Larsson Lars-Ove	Tidaholm	2003	2015-2019
Skatt Anna-Karin	Tidaholm	2005	2015-2019
Qvick Helena	Tidaholm	2007	2015-2019
Mauritzon Yngve	Tidaholm	2007	2015-2019
Bergman Åsa	Tidaholm	2011	2015-2019
Snäll Mikael	Tidaholm	2015	2015-2019
Olausson Pär-Ola	Tidaholm	2015	2015-2019
Andersson Malin	Tidaholm	2015	2015-2019
Lennartsson Ambjörn	Tidaholm	2015	2015-2019
Davidsson Ida	Tidaholm	2015	2015-2019
Vald av kommunfullmäktige i Habo			
Eskdahl Marcus	Habo	2015	2015-2019
Valda av kommunfullmäktige i Mullsjö			
Högberg Per	Mullsjö	2011	2015-2019
Danielsson Linda	Sandhem	2011	2015-2019
Nilsson Eva	Sandhem	2015	2015-2019
Matsson Jens	Mullsjö	2015	2015-2019
Valda av huvudmännen			
Fransén Ramos Ulrika	Skövde	2005	2013-2017
Jannerstedt Catrine	Tidaholm	2014	2014-2017
Härnborg Christer	Sandhem	2014	2014-2017
Olofsson Ci	Tidaholm	2014	2014-2017
Jordung Jan	Tidaholm	2002	2014-2018
Johansson Lars-Åke	Habo	2006	2014-2018
Isaksson Christer	Brandstorp	2010	2014-2018
Steen Birgit	Tidaholm	2014	2014-2018
Andersson Stig	Tidaholm	1998	2015-2019
Johansson Rolf	Tidaholm	1998	2015-2019
Tilander Anita	Tidaholm	2004	2015-2019
Ström Peter	Tidaholm	2007	2015-2019
Brisman Michael	Tidaholm	1992	2016-2020
Göthberg Lisbeth	Hjo	2001	2016-2020
Ebersson Carola	Brandstorp	2006	2016-2020
Karlsson Arne	Habo	2012	2016-2020

Huvudmän och styrelse

Vid sparbanksstämman utgår mandatperioden för huvudmännen Ulrika Fransén Ramos, Catrine Jannerstedt, Christer Härnborg och Ci Olofsson.

I tur att avgå ur styrelsen på grund av mandatperiodens utgång är Jörgen Ålebring.

Sparbankens huvudmän

		Tillhört huvudmännen sedan	Mandatperiod (per årssammantr.)
Valda av kommunfullmäktige i Tidaholm			
Ezelius Lena	Tidaholm	1998	2015-2019
Larsson Lars-Ove	Tidaholm	2003	2015-2019
Skatt Anna-Karin	Tidaholm	2005	2015-2019
Qvick Helena	Tidaholm	2007	2015-2019
Mauritzon Yngve	Tidaholm	2007	2015-2019
Bergman Åsa	Tidaholm	2011	2015-2019
Snäll Mikael	Tidaholm	2015	2015-2019
Olausson Pär-Ola	Tidaholm	2015	2015-2019
Andersson Malin	Tidaholm	2015	2015-2019
Lennartsson Ambjörn	Tidaholm	2015	2015-2019
Davidsson Ida	Tidaholm	2015	2015-2019
Vald av kommunfullmäktige i Habo			
Eskdahl Marcus	Habo	2015	2015-2019
Valda av kommunfullmäktige i Mullsjö			
Högberg Per	Mullsjö	2011	2015-2019
Danielsson Linda	Sandhem	2011	2015-2019
Nilsson Eva	Sandhem	2015	2015-2019
Matsson Jens	Mullsjö	2015	2015-2019
Valda av huvudmännen			
Fransén Ramos Ulrika	Skövde	2005	2013-2017
Jannerstedt Catrine	Tidaholm	2014	2014-2017
Härnborg Christer	Sandhem	2014	2014-2017
Olofsson Ci	Tidaholm	2014	2014-2017
Jordung Jan	Tidaholm	2002	2014-2018
Johansson Lars-Åke	Habo	2006	2014-2018
Isaksson Christer	Brandstorp	2010	2014-2018
Steen Birgit	Tidaholm	2014	2014-2018
Andersson Stig	Tidaholm	1998	2015-2019
Johansson Rolf	Tidaholm	1998	2015-2019
Tilander Anita	Tidaholm	2004	2015-2019
Ström Peter	Tidaholm	2007	2015-2019
Brisman Michael	Tidaholm	1992	2016-2020
Göthberg Lisbeth	Hjo	2001	2016-2020
Ebersson Carola	Brandstorp	2006	2016-2020
Karlsson Arne	Habo	2012	2016-2020

Tidaholms Sparbank

Box 23 • 522 21 Tidaholm • telefon 0502-185 00
tidaholms-sparbank.se • info@tidaholms-sparbank.se